

DOSSIER DE PREMSA

Restabliment del bust del president Enric Prat de la Riba i inauguració del bust del president Puig i Cadafalch al Pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat

Les institucions i la societat catalana han celebrat aquest passat any 2014 el centenari de la Mancomunitat de Catalunya, institució des de la qual es va fer una gran obra política i social de construcció i modernització del país, impulsada pel seu primer president, Enric Prat de la Riba (1914-1917), i continuada pel successor, Josep Puig i Cadafalch (1917-1923), i que va ser l'embrió de l'actual autogovern de Catalunya. Va ser el primer intent de restablir l'autogovern català d'ençà que el 1714 el govern borbònic va abolir l'Estat català per dret de conquesta.

En el marc d'aquesta commemoració, el Govern de la Generalitat va retre el passat mes d'abril un homenatge a tots dos presidents, com a reconeixement al seu lideratge i impuls d'una institució que contribuï decisivament a la millora de les condicions de vida de tots els habitants de Catalunya, així com a la creació d'una moderna nacionalitat catalana.

La Generalitat vol tancar aquest aniversari amb el restabliment del bust del president Prat de la Riba a la seva ubicació original, on es va situar el 1918 per decisió del president Puig i Cadafalch i d'on va ser eliminat per la dictadura franquista; i també amb la instal·lació d'un bust del president Puig i Cadafalch, obra de l'escultor Manuel Cusachs i Xivillé (Mataró 1933), al Pati dels Tarongers del Palau de la Generalitat, al costat dels bustos dels altres presidents de Catalunya durant els anys difícils del segle XX, fins a la restauració de la Generalitat el 1977: el president Francesc Macià, el president Lluís Companys, el president Josep Irla i el president Josep Tarradellas.

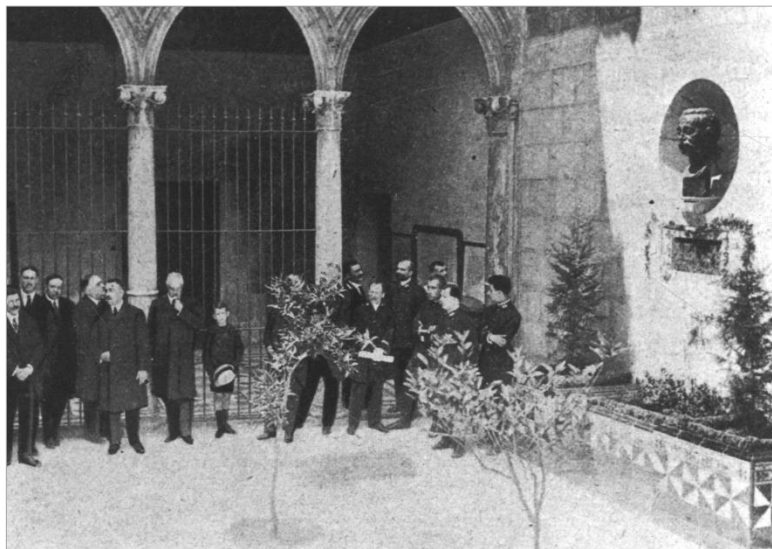
Restabliment del bust del president Enric Prat de la Riba

L'1 d'agost de l'any 1918, coincidint amb el primer aniversari del traspàs d'Enric Prat de la Riba, diverses institucions i entitats culturals així com el seu partit, la Lliga Regionalista, del qual va ser fundador, varen organitzar un seguit d'actes d'homenatge de la figura del que fou primer president de la Mancomunitat i anteriorment president de la Diputació de Barcelona.

Durant tot aquell dia es succeïren les ofrenes florals davant la seva tomba, a Montjuïc, i la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat va acollir una missa "en memòria de l'ànima d'Enric Prat de la Riba", que va oficiar el prelat de la diòcesi Enric Reig.

Com a colofó d'aquella jornada, la Mancomunitat i la Diputació provincial van acordar instal·lar un bust del president Prat de la Riba, obra de Joan Borrel i Nicolau, al Pati dels Tarongers, concretament a la paret que llinda amb el Saló Daurat. Es tractava d'un cap de bronze, acompanyat d'una placa a sota que immortalitzava l'esperit que impregnava els catalans pel que feia a la figura de l'impulsor de la Mancomunitat: *Enric Prat de la Riba*,

president de la Mancomunitat de Catalunya, seny ordenador de la vida nacional, deia la llegenda escrita.

Aquest homenatge, tal com expliquen els diaris de l'època, va ser una "cerimònia íntima", a la qual van assistir familiars del polític; els presidents de la Mancomunitat, Puig i Cadafalch, i de la Diputació, Vallès i Pujals, així com empleats de les dues institucions; diputats provincials, i representants d'entitats culturals.

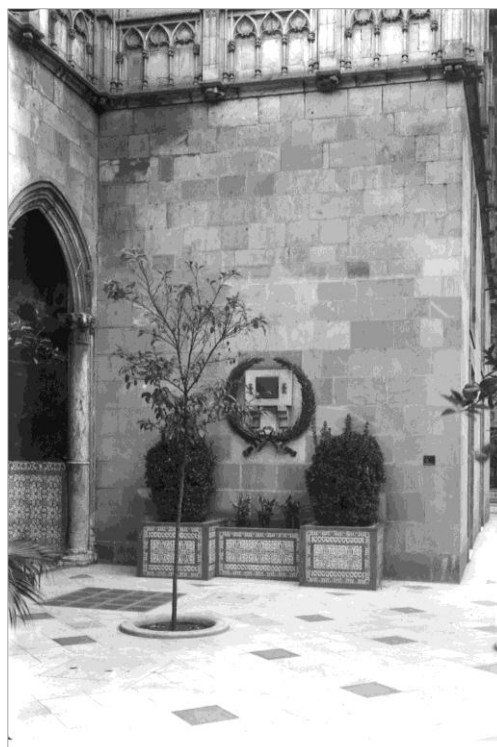
El descobriment del cap de bronze va anar seguit d'uns sentits discursos com recullen les cròniques informatives del dia. El president Puig i Cadafalch "vivament emocionat" com escriu *La Veu de Catalunya* i *La Vanguardia*, va lloar la figura del seu predecessor i assegurà que el bust no era un símbol sinó que representava "la Catalunya "rediviva" que s'ha aixecat a impuls de Prat de la Riba". "Cal treballar constantment per acabar l'obra del mestre" va dir Puig i Cadafalch, i va recomanar als presents que "en recordar l'home que va ésser mestre de tots, tots vulguem seguir els seus exemples i ensenyances".

Prèviament a aquestes commogudes paraules, el president Vallès i Pujals es va adreçar al públic també amb sentiment: "Mentre esperem el gran moment que aixecarem Catalunya (..) volem immortalitzar en aquest Palau el seu nom gloriós. I ho fem de manera que ningú pugui destruir la imatge estimada, buidant la paret perquè en tingui recer segur, i fent la figura amb material indestructible".

Amb l'ocupació del Palau per part de la tropa franquista l'obra va ser retirada el 1939, i substituïda per un relleu commemoratiu a les víctimes del bàndol franquista durant la guerra del 1936-1939, al qual es feien ofrenes florals cada diada de Sant Jordi. Aquest monument ostentava el símbol del jou i les fletxes, emblema del feixisme espanyol.

El bust d'Enric Prat de la Riba va romandre guardat en un magatzem fins al 1976, quan es va tornar a col·locar al Pati dels Tarongers després que li ho suggerís el 1974 el llavors alcalde de Barcelona, Enric Masó, al llavors president de la diputació provincial, Joan Antoni

Samaranch, a l'empara dels nous aires democràtics que es començaven a respirar. Amb tot, el bust de Prat no es va restablir al seu emplaçament original, sinó al mur de separació amb el claustre gòtic, en un racó del Pati dels Tarongers. S'hi va posar, a més, un pedestal que intentava matisar el compromís nacionalista de Prat, amb la llegenda "Per Catalunya i l'Espanya gran. Manifest 1916". Amb l'acció que ara ha dut a terme el Govern, es podrà finalment restablir la figura del primer president de la Mancomunitat al seu lloc original.

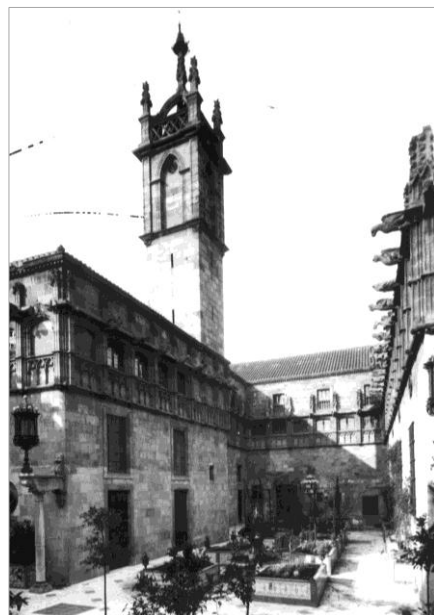

Bust de Puig i Cadafalch

El projecte per instal·lar el bust de Puig i Cadafalch al Pati dels Tarongers neix d'una proposta feta al Govern en aquest sentit per la Xarxa d'Entitats Cíviques i Culturals dels Països Catalans, la mateixa entitat que va impulsar la restitució del monument de les Quatre Columnes de Montjuïc. Aquesta iniciativa ha comptat també amb el suport de l'Associació Amics de Josep Puig i Cadafalch i l'Ajuntament de Mataró.

Amb aquest homenatge, es fa justícia a una figura històrica com és la de Puig i Cadafalch, qui va donar continuïtat a l'obra iniciada per Prat de la Riba. La Mancomunitat, tot i la limitació de facultats amb les quals havia de treballar, va dur a terme una intensa activitat en la construcció d'estructures d'estat, algunes de les quals es varen mantenir posteriorment per part de la Diputació de Barcelona i altres van ser heretades per la Generalitat republicana.

Sota la presidència de Puig i Cadafalch, aquesta institució va assumir gran part de les seves competències com ara la construcció de carreteres i l'Escola Superior d'Agricultura (1918) o la totalitat dels serveis de beneficiència, instrucció pública i deute (gener de 1920).

La figura de l'arquitecte, polític i membre fundador de l'Institut d'Estudis Catalans Josep Puig i Cadafalch, reelegit tres vegades com a president de la Mancomunitat, està molt lligada al Pati dels Tarongers, on ara s'exhibirà el seu bust. De l'època de la seva presidència són les obres d'excavació que es van fer en aquesta zona i que formaven part de la transcendental redignificació del Palau de la Generalitat que va iniciar uns anys abans Prat de la Riba i que va encarregar precisament a Puig, com a arquitecte. Així, es varen buidar de terres el Pati per tal d'ampliar, aprofitar i sanejar la planta baixa de la casa, un espai ocupat actualment per l'Auditori, les Sales Clavé i la planta baixa del sector de Sant Sever. Els tarongers que llueixen en aquest Pati s'integraren llavors al nou terra de formigó armat amb unes jardineres adequades.

De fet, el Pati dels Tarongers va néixer com una de les primeres ampliacions de la casa gòtica que va ser l'origen de l'actual edifici del Palau de la Generalitat. A poc a poc, des del 1527 fins al 1550 aproximadament, es va anar configurant l'àrea del primer Pati dels Tarongers, amb les dues galeries o llotges mig gòtiques mig renaixentistes, que s'adaptaren al model que Marc Safont inaugurà al pati gòtic.

El bust de Puig i Cadafalch s'ubicarà a la paret on fins ara hi havia el bust d'Enric Prat de la Riba, que es restablirà al seu lloc original, també en aquesta àrea del Pati dels Tarongers.

Galeria de presidents al Pati dels Tarongers

Amb el restabliment de la democràcia, es va iniciar un període de recuperació de les figures dels presidents de la Generalitat, Així, a l'esmentat Pati dels Tarongers, es va anar conformant una galeria amb la ubicació dels busts dels presidents Francesc Macià (1984); Lluís Companys (1990); Josep Tarradellas (1999) i Josep Irla (2000). L'any 2001 es volgué cloure la galeria amb una placa recordatòria de tots els presidents de la Generalitat. Totes aquestes figures són obres de Josep Maria Subirachs.